

Instellingen met derivaten horen nog of zij onder controle Rijk vallen

Hans Verbraeken
Amsterdam

Het is nog niet helemaal duidelijk welke (semi)publieke instellingen in de toekomst verantwoording moeten afleggen over het gebruik van financiële derivaten. In een debat met de Tweede Kamercommissie van Financiën gisteren, zei minister van Financiën Jeroen Dijsselbloem dat de huidige lijst van instellingen voorlopig is.

Het kabinet wil het derivatengebruik bij onderwijsinstellingen, gemeenten, drinkwaterbedrijven en andere (semi)publieke instellingen strak regelen, mede naar aanleiding van het miljardenverlies bij woningcorporatie Vestia. De (semi)publieke instellingen horen definitief van het ministerie waar zij onder vallen, of ze zich moeten verantwoorden voor hun ingewikkelde financiële producten.

Dijsselbloem zei dat naar aanleiding van vragen van VVD-kamerlid Auke de Vries. De Vries en ook VNO-NCW en MKB-Nederland maken zich ernstig zorgen over de

reikwijdte van de derivatenregels. Gaan die bijvoorbeeld voor de gehele energiesector gelden? En moeten bedrijven als de zorgverzekeraars eronder vallen?

Voor het gemak laat Dijsselbloem het zogenoemde 'Beleidskader Derivaten' gelden voor alle instellingen waar ook de Wet Normering Topinkomens voor geldt. Maar door die wet worden volgens critici te veel bedrijven die in een marktomgeving opereren — ook al hebben zij een maatschappelijke taak — beperkt in het beheersen van hun financiële risico's.

De energieproducenten vallen buiten de regelgeving, aldus het antwoord van Dijsselbloem aan De Vries. Maar de energienetwerken niet. De vakminister bepaalt straks de uitzonderingen.

Derivatenregel gaat niet gelden voor Schiphol of NS, zij krijgen eigen ondernemingsruimte

In antwoord op de initiatiefnota van CDA-Tweede Kamerlid Pieter Omtzigt bleef Dijsselbloem bij zijn standpunt de staatsdeelnemingen buiten de derivatenregels te laten. Als ondernemingen moeten staatsdeelnemingen als Schiphol of NS voldoende eigen ondernemingsruimte krijgen. De noodzakelijke controle kan het Rijk voldoende uitoefenen via het aandeelhouderschap. Dijsselbloem: 'Tegen speculeren zullen we ons zeer verzetten.'

Tegen de wens van Omtzigt in houdt Dijsselbloem vast aan 'de positief limitatieve lijst' van verboden derivaten — derivaten met een hoog risico. Omtzigt vreest dat de regels zo omzeild kunnen worden. Hij pleit voor één parapluregel: er wordt niet gespeculeerd. 'Dat is te open', aldus de minister. 'Komen er nieuwe producten, dan passen we de lijst aan.' Omtzigts pleidooi om De Nederlandsche Bank (DNB) een centrale rol te geven, honoreert Dijsselbloem evenmin. Alle departementen houden zelf toezicht, met eigen inspecties. Daarbij zijn DNB en AFM betrokken.

